

Omówienie asekuracji w terenie śnieżnym, lodowym i mieszanym oraz asekuracji w trawkach.

1. Asekuracja w terenie śnieżnym:

W terenie śnieżnym poruszamy się zazwyczaj nie zakładając punktów przelotowych, gdyż ich wykonanie zajmie zbyt wiele czasu. Trudności nie są zbyt duże a ewentualne odpadnięcie to nie lot lecz zsuwanie się po śniegu. Należy więc skupić się na wykonywaniu stanowisk.

Do budowy stanowiska można wykorzystywać różne elementy: czekany, zakopany plecak, szable śnieżne, deadman'a. Doskonale sprawdzają się również grzyby śnieżne. Jeśli wkopamy się w śnieg można również asekurować tylko z ciała bez użycia innych elementów. Najlepiej jednak łączyć te elementy, np.: asekuracja z ciała wzmocniona grzybem śnieżnym, czekanem, deadmen'em lub szablą śnieżną.

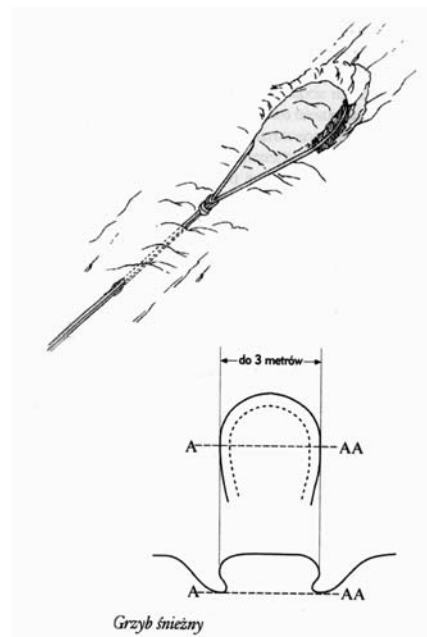
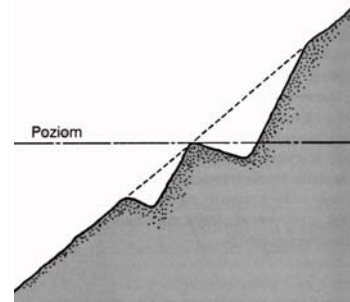
W miękkim śniegu stosujemy asekurację z ciała wzmocnioną grzybem śnieżnym lub deadmen'em. Jeśli śnieg jest twardszy stanowisko możemy wzmocnić czekanem lub szablą śnieżną. W twardym śniegu najszybciej wykonać stanowisko z czekanów.

Grzyby śnieżne:

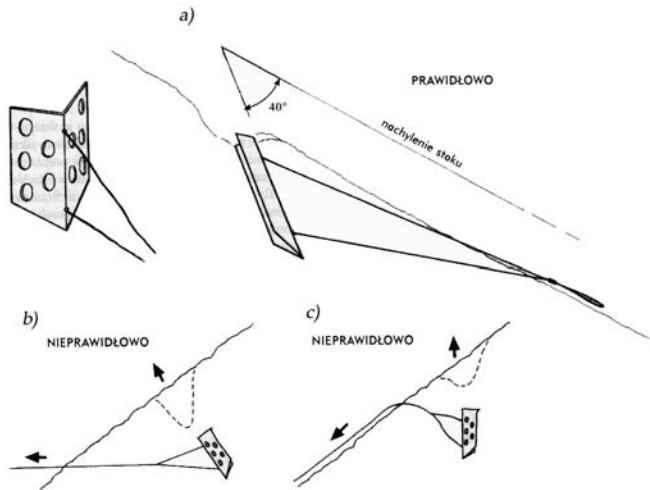
w zależności od rodzaju śniegu wykonuje się grzyby śnieżne o różnej średnicy. W twardym śniegu grzyb o promieniu czekana (średnica ok 1m), w śniegu o średniej twardości o promieniu przedramienia z czekanem (średnica ok 2m), natomiast w miękkim śniegu o promieniu całego ramienia z czekanem (średnica ok 3m). Należy zwrócić szczególną uwagę aby nie naruszyć powierzchni śniegu pod miejscem w którym go wykonujemy ponieważ powoduje to jego osłabienie.

Deadmen:

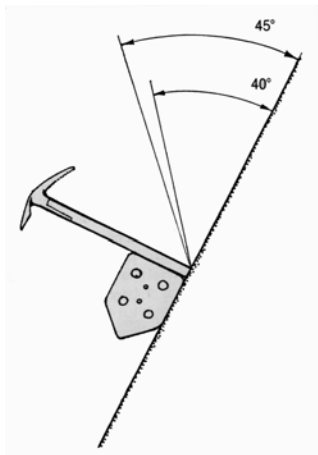
Służy do asekuracji w śniegu. Szybkość montażu sprawia, że można go wykorzystywać jako przelot. Należy go umieścić pod kątem 40° do powierzchni śniegu oraz przygotować szczelinę w śniegu na cięgło, którą deadman połączony jest z punktem centralnym stanowiska. Jeśli włożymy go pod zbyt dużym kątem^(b) zostanie on wyrwany do góry natomiast zbyt mały kąt spowoduje przebicie go przez śnieg. Prawidłowy kąt umieszczenia deadman'a powoduje, że ma

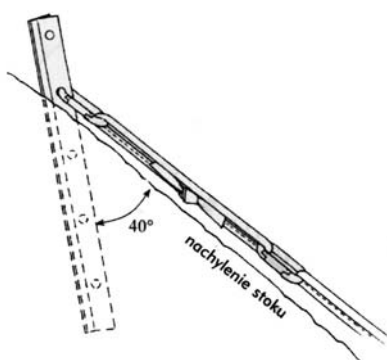
on tendencję do zagłębiania się w śniegu. Poważnym błędem osłabiającym wytrzymałość deadman'a jest nie przygotowanie szczeliny w śniegu na cięgno^(c). Wygięta linka napinając się w trakcie obciążenia może wyrwać do góry prawidłowo osadzonego deadman'a.

Aby wyznaczyć prawidłowy kąt, można pomóc sobie czekanem.

Szable śnieżne:

Można wykorzystać w twardym śniegu (firnie). Umieszczamy je w śniegu pod takim samym kątem jak deadman'a.

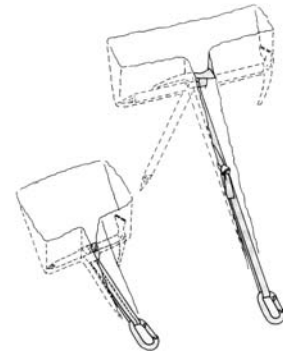
asekuracja z plecaka lub nart:

zakopany plecak lub narty można potraktować jako dobry punkt asekuracyjny. Można w ten sposób wykonać stanowisko lub wzmocnić stanowisko innego typu. Należy pamiętać aby nie naruszyć powierzchni śniegu pod miejscem jego zakopania i wykonaniu szczeliny w śniegu na taśmę. Taśma powinna być długa ok. 2-3 m.

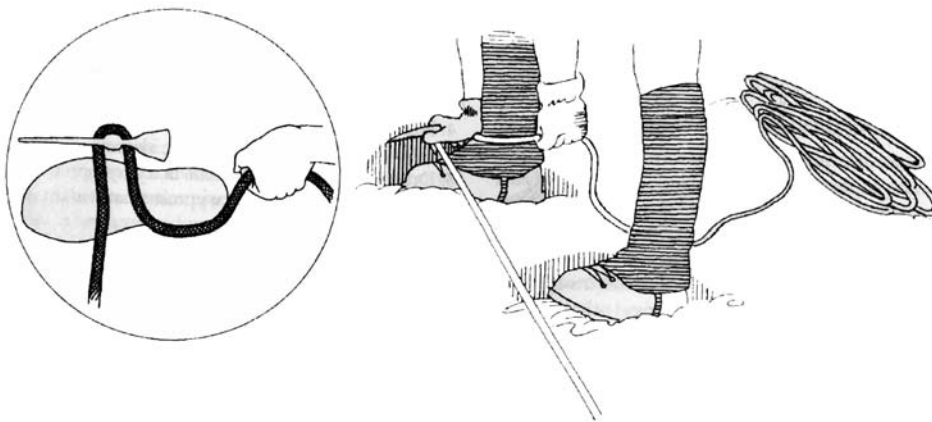

asekuracja z czekana:

w zależności od rodzaju śniegu czekan można różnie wykorzystywać. W miękkim śniegu zakopujemy czekan poziomo. Taśmę umieszczamy na stylisku w 1/3 długości od głowicy. Pamiętajmy o nienaruszaniu śniegu pod miejscem zakopania i wykonaniu szczeliny w śniegu na taśmę. Tak zakopany czekan można wzmocnić drugim czekaniem, wbitym pionowo przed poziomym. Wówczas taśmę zakładamy na czekanie poziome (wyblinka) a czekan pionowy umieszczamy między taśmy wychodzące z wyblinki.

W twardym śniegu możemy asekurować z czekana wbitego pionowo w śnieg. Linę przeplatając bezpośrednio za głowicę czekana i nogę (tzw. Hamulec nożny). Hamowanie następuje poprzez przegięcie liny i tarcie generowane na czekanie i bucie. W metodzie tej głowica czekana musi wystawać ze śniegu ok. 10cm. Sposób jest bardzo niewygodny, gdyż zmusza do asekuracji w

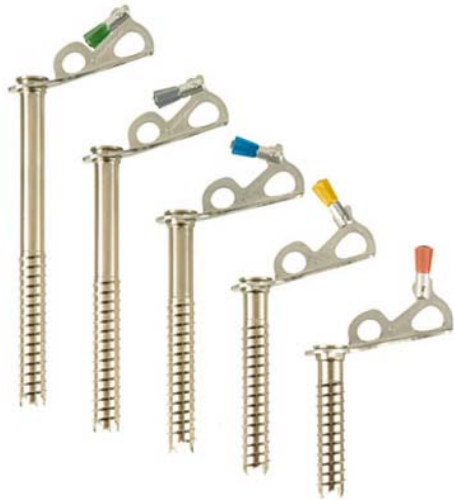

przygarbionej pozycji. Drugi lepszy sposób wykorzystuje taśmę założoną na głowicy czekana (podobnie jak na szabli śnieżnej). Jeśli jest taka możliwość, to w otwór w głowicy czekana można bezpośrednio wpiąć karabinek (bez użycia taśmy). W metodzie tej możemy asekurować z półwyblinki założonej na karabinku (wpiętym bezpośrednio w głowicę lub umieszczonym na taśmie) a także po wpięciu liny w karabinek asekurować przez ciało lub z wykorzystaniem przyrządu wpiętego do uprząży (patrz rys. obok). Bardzo wygodny sposób asekuracji. Asekurant stoi w pozycji wyprostowanej, dociskając butem głowicę czekana do śniegu (wzmacniając go).

2. Asekuracja w terenie lodowym

Śruby lodowe:

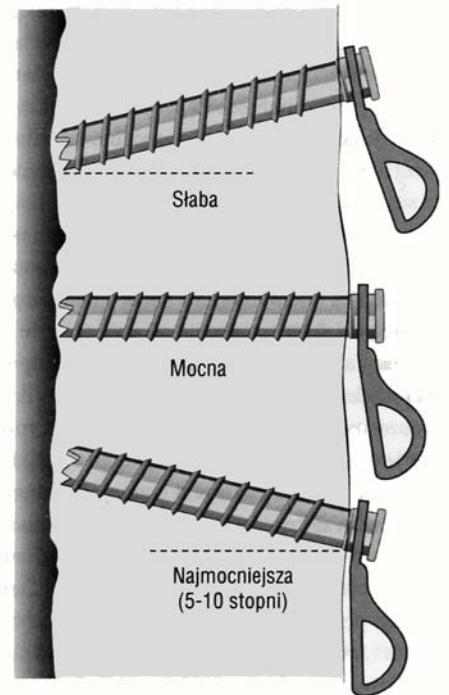
Nowoczesna śruba (stalowa) wytrzyma największe obciążenie, gdy jest osadzona po ucho w mocnym lodzie. Śruba skrócona pętlą będzie zawsze słabsza od tej krótszej ale wkręconej po ucho. Jakość lodu ma większe znaczenie niż długość śrub. W mocnym lodzie krótka śruba może być równie skuteczna jak długa.

Osadzanie śrub lodowych: śruby należy wkręcać z uchem skierowanym lekko w dół (ok. $5\div 10^\circ$ od poziomu), gdyż **nowoczesne śruby lodowe główną siłą utrzymują na gwincie**.

Śruba wkręcona uchem skierowanym ku górze w czasie odpadnięcia generuje duże naprężenia lodu wokół śruby co może spowodować wykruszenie się lodu wokół śruby i jej wypadnięcie. Natomiast śruby tytanowe należy wkręcać poziomo lub skierowane minimalnie do góry, gdyż ich gwint nie jest wystarczająco mocny. Śruby najłatwiej wkręca się na wysokości brzucha lekko z boku od tułowia. Jeśli śruba jest zbyt długa i wystaje z lodu więcej niż 2-3 cm należy ją skrócić (lub użyć krótszej – lepsze rozwiązanie). Mocny lód jest zazwyczaj przezroczysty nieco niebieski. Ten wypełniony pęcherzykami powietrza lub zniszczony przez słońce może być biały i matowy. Biały lód ma zazwyczaj małą gęstość a co za tym idzie małą wytrzymałość. Jakość lodu można ocenić w trakcie wkręcania śruby. Śruba powinna stawiać stały opór a rdzeń lodowy powinien być jednorodny. Jeśli napotka się komory powietrzne w lodzie w trakcie wkręcania śruby należy ją wkręcić w innym miejscu. W słoneczny dzień śruby należy osadzać w cieniu, jeśli jest to niemożliwe można postarać się oblepić ją śniegiem. Jeśli słońce świeci bezpośrednio na śrubę może ją wytąpić.

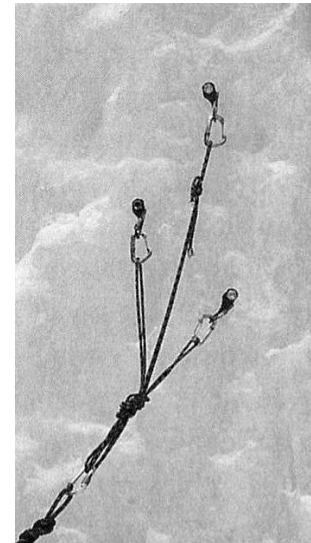
Do przejścia każdego lodospadu powinno wystarczyć ok. 12-14 śrub lodowych różnej długości (4÷6 na stanowisko; 8 na przeloty), w zależności od długości wyciągów i jakości lodu ilość ta może się zmieniać. Warto posiadać 1 śrubę o długości 22 cm do konstrukcji ucha Abalakowa oraz kilka krótkich śrub do cienkiego lodu.

Jeśli w trakcie wspinaczki po lodospadach napotkamy kolumny lodowe to założenie pętli wokół niej daje dobrą asekurację.

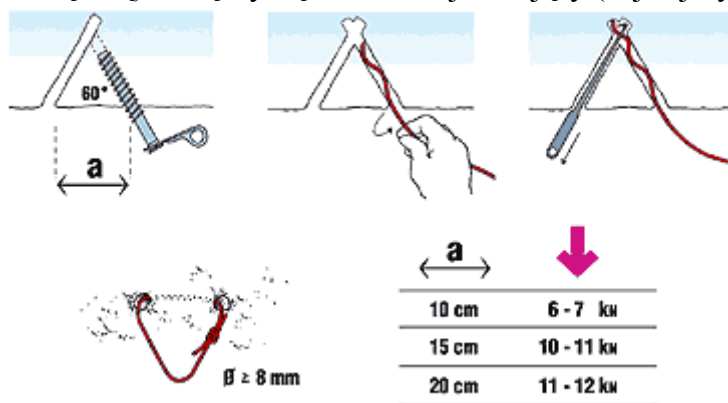
Stanowisko w lodzie:

Do wykonania stanowiska stosujemy minimum 2 śruby. Umieszczone w odległości ok. 40÷60 cm od siebie. Śruby nie mogą być osadzone w jednej osi pionowej oraz poziomej. W lodzie robimy stanowiska kierunkowe albo samonastawne z dwustronnym ograniczeniem samonastawności bardzo blisko punktu centralnego. Stanowisko kierunkowe (pajaczek) najlepiej zrobić z 3 punktów. Stanowisko samonastawne z 2 punktów powinno być wzmocnione trzecią śrubą połączoną niezależnie do punktu centralnego na lekko luźnej taśmie. Szczególnie należy o tym pamiętać przy stanowisku obciążanym (przede wszystkim wędkowym), ponieważ śruby lodowe pod wpływem obciążeniem wytapiają się. Jeśli są wątpliwości co do jakości lodu stanowisko montujemy w innym miejscu.

Ucho abalakowa:

Ucho abalakowa wykonujemy przy użyciu śruby lodowej (najlepiej 22 cm). Jak pokazano na rysunku poniżej. Posiadanie haczyka, ułatwi nam przeplecenie pętli przez otwór. Wykonane na mrozie w dobrym lodzie posiada wytrzymałość ok. 10 kN. Znakomicie sprawdzają się do konstrukcji stanowisk zjazdowych (nie pozostawiamy sprzętu w ścianie). W celu zwiększenia bezpieczeństwa podczas zjazdu można zabezpieczyć takie stanowisko śrubą lodową (nie obciążaną) którą wykręca ostatni zjeżdżający (najlżejszy).

3. Asekuracja w terenie mieszanym (mikstowym):

W skale stosuje się taki sam sprzęt asekuracyjny jak w lecie tzn.: kości, heksy, tricamy, friendy, pętla i haki. Pamiętać jednak należy, że w zimie rysy mogą być całkowicie zalodzone, pokryte bardzo cienką warstwą lodu (często niewidoczną) lub zasypane śniegiem. Trudniej znaleźć w tedy dobrą szczelinę, ponadto w rysie w której skała pokryta jest cienką warstwą lodu, kości a zwłaszcza friendy mogą być bardzo słabe lub wręcz bezużyteczne. Pokryta warstwą lodu powierzchnia skały posiada zbyt małe tarcie do ich prawidłowej pracy (szczególnie dotyczy to friendów). Można spróbować usunąć lód z rysy uderzając młotkiem, także dobicie kości (młotkiem) poprawia jej wytrzymałość (może wykruszyć lód). Najlepszą asekurację w zimie dają haki, ponieważ podczas wbijania wykruszają i wytapiają ewentualny lód z powierzchni między skałą a hakiem. Jeśli nie mamy już haków, zadawalającą asekurację w takiej zalodzonej szczelinie daje dobrze umieszczony tricam (dzięki swojej konstrukcji i mimośrodowemu działaniu).

W szczelinie wypełnionej zamrożonym mchem, ziemią doskonale sprawdzają się fifi lodowe. Jeśli zakładamy pętle za bloki skalne, należy zwrócić uwagę czy są one dobrze zespolone ze ścianą (a nie tylko przymarznięte do podłoża).

4. Asekuracja w trawach:

Do asekuracji w terenie porośniętym trawami stosuje się tzw. igły do traw: bardzo dobre igły Salewy (Warthogi)⁽²⁾ i podobne szkockie Mountain Technology⁽³⁾ oraz polskie⁽¹⁾ - niestety najmniej skuteczne. Można także użyć fifi lodowego (na rysunku obok). Jednak jego wytrzymałość jest znacznie mniejsza i stosować go należy raczej do obciążenia statycznego niż utrzymania odpadnięcia.

Do osadzania śrub należy wybierać największe kępy traw, na grubym podkładzie z ziemi i dobrze zmrożone. (Jeśli trawy i ziemia nie są zmrożone asekuracja z nich jest wątpliwa). Najlepiej jak igła jest pionowo wbita po ucho na półeczce skalnej, jak najbliżej ściany natomiast najdalej od krawędzi. Przed wbiciem igły należy najpierw ubić trawę w miejscu jej wbicia, aby utwardzić podłoże, zwiększa to wytrzymałość śruby. Jeśli napotkamy kosówki, są one bardzo dobrymi punktami asekuracyjnymi. Wystarczy założyć pętle na pień kosówki, jak najbliżej podłoża.

Literatura:

„Podręcznik wspinaczki” Allen Fyffe, Iain Peter
„Wspinaczka lód i mikst” Will Gadd
„Góry – wolność i przygoda” Don Graydon i Kurt Hanson
źródła firmy Petzl